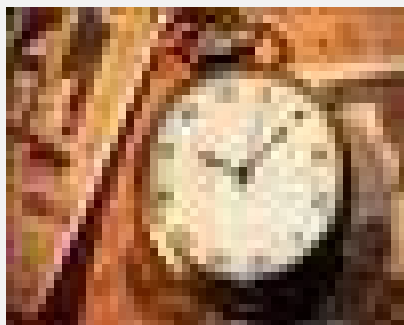

شنبه 21 مرداد 1396-19 ذی القعدة 1438-12 آگوست 2017

اعدام "میرزا رضا کرمانی" به جرم قتل ناصرالدین شاه (1276 ش)

اعدام "میرزا رضا کرمانی" به جرم قتل ناصرالدین شاه (1276 ش)

میرزا رضا کرمانی در کرمان به دنیا آمد. در جوانی به تهران رفت و به دست‌فروشی و سمساری مشغول شد تا اینکه رفته رفته مورد اعتماد تجار تهران قرار گرفت. وی در سال 1268 ش پس از آشنایی با سیدجمال‌الدین اسدآبادی، سخت مجذوب اندیشه‌ها و افکار او شد و از همان زمان، به فعالیت‌های سیاسی پرداخت. در پی استبداد و جور زمان ناصرالدین‌شاه قاجار و اخراج سیدجمال‌الدین اسدآبادی از ایران، میرزا رضا کرمانی بارها به گونه کتبی و شفاهی به ناصرالدین شاه و درباریانش اخطار نمود که به جهت بی‌احترامی و ستمی که درباره سیدجمال‌الدین روا داشته‌اند، کشته خواهند شد. رژیم استبدادی قاجار، زبان تیز و حرکات اعتراض‌آمیز او را تحمل نکرد و میرزا رضا را به 5/7 ماه زندان محکوم کردند. میرزا پس از آزادی، راهی اسلامبول ترکیه گردید و با سید دیدار نمود. میرزا از اوضاع ایران بسیار نالید و سید او را به کندن ریشه فساد که همان ناصرالدین شاه بود، تشویق کرد. سرانجام شاه قاجار که در تدارک برگزاري جشن‌های پنجاهمین سال سلطنت خود بود، در 17 ذی‌القعدة 1313 ق برابر با 13 اردیبهشت 1275 ش با 3 گلوله میرزا رضا در حرم حضرت عبدالعظیم (ع) در ری کشته شد. میرزا با بیان سخنانی در دادگاه فرمایشی، حقایق را بازگو نمود و شاه را رسوا کرد. سرانجام میرزا رضا کرمانی در روز دوم ربیع‌الاول 1314 ق برابر با 21 مرداد 1276 ش توسط دستگاه جبار قاجار به دار آویخته شد و به شهادت رسید. آخرین جمله میرزا این بود: "این چوبه دار را به یادگار نگه دارید، من آخرین نفر نیستم".

دستگیری سران کمیته مجازات و انحلال آن (1296 ش)

کمیته مجازات، گروهی سری بود که در سال 1295 ش در تهران تشکیل شد و بنیانگذاران آن، تنی چند از طرفداران مشروطه بودند که پس از استقرار نظام جدید، مقاصد خود را دست‌نیافته دیدند و ناکامی مشروطیت را به سبب خیانت و بی‌کفایتی وزرا می‌دانستند. از این روی، تصمیم گرفتند با تشکیل گروهی به نام "مجازات" به پندار خود به مقابله با عناصر خائن، وطن فروش و نالایق بپردازند. البته در این پندار، اتکای آنها بر قضاوت شخصی بود. عنصر اجرایی این کمیته شخصی با نام کریم دواتگر بود که سالیان قبل، مامور ترور شیخ فضل الله نوری گردید که به این کار موفق نشد. پس از مدتی بین اعضای شورا اختلافات روی داد و شورا از بیم افشای اسرار کمیته، کریم دواتگر را کشت. پس از این حادثه، افراد دیگری به گروه راه یافتند و به سبب فراهم نبودن سیاست واحد و مستقل، اختلافاتی بین اعضای آن بروز کرد. از طرفی ضعف مالی نیز سبب شد که گروه به باج‌خواهی از ثروتمندان رو کند. هر چند این گروه، هراسی بزرگ در دل دولتیان افکند، دیری نپایید که در آستانه فروپاشی قرار گرفت. این شورا در اواخر کار، به دلیل تکروی در از میان برداشتن مخالفان خود، دچار چنددستگی گردید و یکی از اعضای اصلی که پیش‌بینی می‌کرد به سرنوشت کریم دواتگر دچار شود، از بیم جان خود، تشکیلات گروه را برای ژاندارمری افشا کرد. در نهایت، اعضای کمیته در 21 مرداد 1296 ش برابر با 23 شوال 1335 ق در دوران صدارت وثوق‌الدوله دستگیر، برخی اعدام و بعضی تبعید شدند. فعالیت در چارچوبی غیراصولی و هدفدار نبودن معیارهای تشکیلاتی، نفوذ افراد سست عنصر در گروه، ضعف مالی و وابستگی به ثروتمندان، نداشتن پایگاه مردمی به سبب برخی ترورها از جمله ترور میرزا حسن از علمای طراز اول تهران، از عوامل سقوط و فروپاشی کمیته مجازات بود.

درگذشت "کمال الدین فارسی" ریاضی‌دان ایرانی (718 ق)

کمال الدین فارسی ریاضی‌دان و فیزیک‌دان ایرانی در جوانی برای کسب علم و فضیلت به سفر پرداخت تا از دانش استادان برجسته‌ی عصر خود بهره گیرد. با این که مدت عمر او کوتاه بود، اما آثار بدیعی در ریاضیات و نورشناسی بر جای گذاشت. مهم‌ترین اثر به جا مانده از کمال الدین فارسی، رساله‌ی تذکره‌الاحباب می‌باشد که در مورد نظریه‌ی اعداد، تحریر شده است. مطالعه و بررسی این رساله نشان می‌دهد که او ریاضی‌دانی مبتکر و صاحب اندیشه‌ی نو و دقیق بوده است. از دیگر آثار این ریاضی‌دان ایرانی، می‌توان به کتاب تنقیح المناظر اشاره کرد که هنوز هم به عنوان یک کتاب مرجع مورد استفاده‌ی پژوهشگران است.

تولد "اوژن بورنوف" خاورشناس فرانسوی و کاشف رمز خط میخی (1801 م)

اوژن بورنوف خاورشناس فرانسوی و بزرگ‌ترین دانشمند سانسکریت‌شناس، در دوازدهم اوت 1801 م در پاریس به دنیا آمد. وی پس از طی تحصیلات متوسطه، در علم حقوق فارغ‌التحصیل گردید و ضمن اشتغال به عنوان وکیل دعاوی، به زبان و ادبیات مشرق زمین و شگفتی‌های سرزمین هند، علاقه‌مند شد. از این رو به فراگیری زبان‌های سانسکریت و پالی همت گماشت و به کار مطالعه و تحقیق روی آورد. این دانشمند جوان در

ضمن مطالعه در کتابخانه ملی پاریس، به نسخه‌های از کتب مذهبی زرتشتیان برخورد کرد که پس از مطالعه آن، توانست عقایدی را که بر اثر مرور زمان حتی در بین زرتشتیان، منحرف شده بود دوباره برقرار نماید. برونوف در سال 1835م تفسیر یسنا را که يك متن مهم زرتشتی است انتشار داد و به كمك زبان سانسکریت آن را نوشت. وی با این کار علمی بزرگ، کلید و کشف رمز خواندن کتیبه‌های خطی میخی در زبان‌های ایران باستان را به دست دیگر دانشمندان داد. برونوف هم‌چنین پس از مطالعات فراوان، کتاب بودا و مذهب او را به تنهایی و بدون كمك دیگران نگاشت و اثری بی‌مانند پدید آورد. برونوف، از دانشمندان بزرگ سانسکریت‌شناسی بود و بر زبان‌های ایران باستان نیز تسلط داشت. برونوف در دوران زندگی علمی خود، به عضویت مؤسسات علمی و انجمن‌های متعدد خاورشناسی درآمد و در دانش‌سرای عالی پاریس به تدریس پرداخت. اوژن برونوف سرانجام پانزده روز پس از انتخاب به عنوان سردبیر فرهنگستان کتیبه‌ها و ادبیات فرانسه، در 28 مه 1852م در 51 سالگی درگذشت.